

113 541

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM

Dic Iovis 17. Februarij.

M. RAYMVNDI FINOT, Doctore Medico, Præside,

Vtrum Vita sine somno?

I.

ACTIONVM, facultatumque conservatio, vita: vivitque tantum animal, quantum promendis à se munitis sufficit. Origo vitæ, cor, in quo velut in officinâ, caloris ope, continuatoque sanguinis appulsu jugis est spirituum procreatio; quorum copiâ universo dehinc trajecto corpore, in vires, opusque suum concitata quæque pars, stabilem edit functionem. Scilicet? ut communia particulis omnibus, sic ad omne opus necessaria instrumenta, spiritus sunt. Sed horum indoles ignea, mobilis, ut affluunt celeriter, celeriter effluunt: nisque jugi instauratione compensentur, tuendæ vitæ, corpori sustinendo impares. Hinc ut alimenti, sic capefcenti somni venit æqua necessitas. Alimento in sanguinem, sanguine in spiritum verso, quod ipsi decesserat corpori, accedit robur; & ligatis, impeditisque per somnum sensibus, opposito velut aggere sistuntur spiritus, prohibeturque effluvium. Sic lassum paulò antè penèque deficiens animal, post somni peracta munia, integrum surgit, & vegetum; si quidem plenius uberiusque suis in ergastulis coacervati spiritus ad officia alacrius inde redeunt.

SOMNVS unius est, sed communis sensorij affectio: ab hoc ad-
ministratosensus, ceu linear, ducuntur nervuli per quos spirituum
ope, assiduum est primarij sensus cum internuntiis commercium; ut-
que ad externorum agitationem ciatur internus ille, sic principe sopi-
to, famulos consopiri, & quasi rivulos exhausto fonte deficere neces-
sum est. Porro ut primi sensus, ita somni sedes existit cerebrum:
hujus substantia mollis, tenellula, flexilis, ni plurimâ spirituum co-
piâ turgescat, atque firmetur, concidit, deprimiturque. Hinc som-
nus, illinc vigilia. Sic exhausto diuturnis excubiis cerebro, vel no-
lenti somnus obrepit, maximè si benè pascus ad somnum accedat ho-
mo: si quidem halitus caput impetens, sanguinique plurima sese im-
miscens corpulentaque humiditas, reliquos spiritus frigida hebetat,
obunditque qualitate; quibus velut egelidis ac tepescentibus dormi-
tat primò, crebrò dein capitis nutu, palpebratumque casu, languel-
cit, stertit tandem, ac sobili se prodit animal somno, quo nec in utero
fœtus, nec pisces in aquis, nec insecta carere, ne dum *Zwôçvta* possunt.

I I I.

VIGILIA somnum excipit, illa spirituum dispendium, hic par-
somnia: utque parsimonix consilium faciendi sumptus inducant,
ita vigilandi impotentia, dormiendi necessitatem affert. Sed nec per
somnum mediocriter afficitur cor: quin imò rationi maximè consen-
taneum est, ab ipso vigiliam, somnum ab ipso suum habere initium;
ut enim ad motum cordis movetur cerebrum, ut ad illius æstum, &
fervorem æstuat hoc, fervetque: ita dum factâ quasi officij inter-
missione conquiescit cor, langueat cerebrum, cessetque ab opere ne-
cesse est: sic à cibis ipsa primùm cordis flamma alimenti appulsu quasi
sepimento circumclusa perangustè coarctatur, marcescit, extinguitur
penè, minor est respiratio, fatiscit pulsus. Interim gravatur cerebrum,
concidit, ac somno premitur, quando minori tunc ac penè nullo citati
motu spiritus, in ipso sanguine quasi concreti, nec pulsus edere, nec
attollere cerebrum, aut poros illius, & nervos hinc indè subire valent:
quoad calore sensum emerfo, attenuatoque sanguine, impetum denno
faciant spiritus, magisque ac magis discussâ caligine, angustos cerebri
flexus permeent, expandant, ac diem singulis afferant sensoriis. Hâc
de causâ pueri, mulieres, & quibus ad humiditatem cerebri frigidior
accedit cordis temperies, in utramque aurem dormiunt, & stertunt in
multam lucem: econtrâ juvenes, biliosi, graciles, & quos febrilis adu-
rit calor, *δύπνοι* omnes, ac vix quantum lusciniæ dormiunt. Inopia
quidem sed imprimis spirituum quies accersit somnum, hinc occupa-
tus in re quâpiam animus, totusque ex illâ pendens, sopori vix se tra-
dere potest: quî enim fuerint quieti spiritus, concitatis quæ ipsos

cient facultatibus, frustrà sanè corporis, nisi motus animi cohiberet somnus, hos enim dum compescit, spiritus reficit; quos aliter nulla ars, nulla industria, ad vitam sufficienter instaurare queat.

I V.

EX P A N S O spirituum copià cerebro, ipsorumque impulsu, & agitatione, hinc inde pervio, vigilat animal, vitæque redditur; tunc suscitata communis illa sentiendi vis in subiectos sensus se se diffundens, creditas ipsis rerum imagines accipit, distinguit. & profectò si quid sufficeret, quod spirituum decessione, accessione simili continenter sustineret, nulla somni rediret necessitas. Hinc forsàn insomnes multos vixisse diu, atque adeo Mæcenatem ipsum supremo triennio dormivisse nunquam, literis proditum est. Quin imò nec paucis visum Καρδιακίς quibusdam medicamentis multo spiritu, igneque perfusis, arceri somnum. Mirum quantum ad id conferat herbæ Thæe usus, prædicant alij. ridendi planè qui ipsi dormitent maxime, cum dormiendi necessitatem tollunt. Quis enim ille sic inducat animum, ut credat? ita discuti ciborum omnem ἀναμύλασι, ita subito, dum permeat venas alimentum, incallescere; ut ipsius admixtione obtusis minime spiritus, protinùs refici, ac somnus abigi valeat. Sed lubens id fieri detur, næ calidiori pharmaco motus semper arderet calor, attenuatus nimium sanguis propriis in vasis ebulliret, absump- proque penitus humido, vigiliam quidem produci, sed vitam corripere necesse foret. Id vel ex febribus colligere licet, quarum æstu sanguis suprà modum incallescens penè totus in spiritum abit, ac effluit, cerebroque vigiliarum excessu mox effæcto, sæpè rediret in òrcum animal, nisi medicus exhibito papaveris succo velut ὑπναλκὴν ictu, coagulum spiritibus admoveret, modicoque somno, immodicum averteret effluvium; cui sistendo nec largus potus, nec potis erant alimenta. Hæc tamen spiritibus unice materiem præbent, simulque sanguini temperiem, somnique vices supplerent ritè, sed & lentè nimis spiritus reparant, nec quantum effluit, tantum reponunt.

V.

REFECTIONIS igitur necessaria ratio somnus, γλυκύπνοος, oclusis corporis totius ostiis, ipsius sumptibus egregie parcens. Hæc de causâ noctes, diesque, se se vicissim excipientes amavit caduca viventium natura, ut diurnos experta labores, profundo noctis silentio quieti captandæ quasi provocata quiesceret, utriusque vicissitudine vigeret. Sic cadente de montibus umbrà, quasi quiescere motum animal, moveri cessat, ac sensim languescens calore torpescit; tunc benigni halitus ascendunt, cerebrum opplent, adituque spiritibus intercluso, otiosi sensus fiunt. Interim natura non alienis distracta rebus, tota domesticis incumbit, in gesta feliciter coquit alimenta,

4

debiles reficit vires, levat oppressas, spiritus instaurat, novumque partibus robur addit: donec sufficienter refarcita feratur ad exteriora. Sic quieti succedit motus, qui sopitum calorem excitat, putredinem arceat, humores recreat, particulisque distribuit. His tamen alternis uti animal necesse est; langueret nimio tempore retentus in somno calor, nec satis ventilatus deficeret, sed torus citius vanesceret, si longis implicatus vigiliis, nusquam somni quiete frueretur; dissipatisque continuo viribus, fatisceret tandem facultas omnis. Hoc intime norunt, qui gravissimis intenti negotiis, insomnes vivere coguntur: In illis enim debilis in corde palpitat flamma, sordescunt oculi, pallefcit vultus, & partes præ nimia siccitate dehiscunt.

Non ergo Vita sine somno.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

<i>M. Raymundus Finot Preses.</i>	<i>M. Ioannes Baptista Ferrand.</i>	<i>M. Claudius Guerin.</i>
<i>M. Robertus Raoul.</i>	<i>M. Carolus Masteau.</i>	<i>M. Petrus Tuellin Regi ab interioribus Consiliarius, Seren. Aureliæ Ducis Primarius Medicus.</i>
<i>M. Mattheus Thuillier.</i>	<i>M. Hippolytus du Val.</i>	<i>M. Mathurin Denys Professor Regius.</i>

Proponebat Luteriæ HENRICVS MAHIEV,
Parisinus, A. R. S. H. M. DC. LXVII.

PARISIIS,

Ex Typographia FRANCISCI MUGUET, Regis ac
Illustriss. Archiepiscopi Parisi, Typographi.